

Entropie a vývoj

Myšlenka všeobecné postupné degradace všeho (původně energie, později informace, složitosti, výjimečnosti, nepravděpodobnosti atd.) představuje neudržitelnou generalizaci jednoho fenoménu, proti kterému však nutně stojí jiný fenomén, totiž opačný. A tak jako tento druhý fenomén, totiž zkvalitňování energie a růst informace, zvyšování složitosti a kvality, vynořování novosti a jedinečnosti, vzestup nepravděpodobnosti atd., zajisté nemůže být generalizován jako jediný a vševládající trend dění, nesmí být generalizován ani onen první trend postupného úpadku a degradace. Omezená pozemská zkušenost, že veškerý biologický vývoj je závislý na přísunu energie, především sluneční (ale nejenom té, existují také zdroje např. pozemské, procesy v nitru planety, a podobně na jiných planetách, možná jejich družicích aj.), a že tedy veškerý vzrůst nepravděpodobnosti (negativní entropie) je živěn z urychlování všeobecné entropie, představuje další nezdůvodněnou a nepřípustnou generalizaci. Aby vůbec něco takového jako entropické procesy bylo umožněno, musíme někde na počátku najít nějaký vysoký potenciál, který může být snižován. I to zní ovšem takto formulováno ještě dost problematicky, protože to jakoby předpokládá, že tento „počáteční“ potenciál je něčím minulým. Tohoto předsudku, zděděného zejména po starých Řecích, se ovšem musíme konečně zbavit: počátky všeho je třeba hledat v budoucnosti, tj. v tom, co „ještě není“. Každá skutečný počátek je něčím jedinečným a nepravděpodobným; vývoj není kauzální proces, nýbrž je založen na reaktivitě nových, nově uskutečněných „počátků“ (neboť počátků je mnoho). Odtud nezbytná kritika běžně používaných termínů: tzv. „negativní entropie“ (negentropie) je ve skutečnosti čímsi „pozitivním“, protože základním, zatímco „entropie“ je na ní závislá, tudíž druhotná, a protože vlastně degradující, ergo také negativní.

(Písek, 051009-3.)